

INFLUENȚA STILULUI COGNITIV ASUPRA MOTIVAȚIEI ÎNVĂȚĂRII LA STUDENȚI

Sabina COȘCODAN, studentă,
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte,
Universitatea de Stat „Alecru Russo” din Bălți
Conducător științific: Luminița SECRIERU, dr., conf. univ.

Abstract: *This article contains theoretical information on the specificity of the cognitive styles, their etiology, typology and description, also in this article you can see the theoretical premises of learning motivations, types and forms of motivation. Also, results of experimental research that integrate with theoretical research can be found. Thus, the influence of cognitive style on the learning motivation of students of psychology speciality. The results of the research have been gathered following the cognitive styles inventory, Test of diagnostic the Student Motivation, by A. A. Rean and V. A. Yacunin, Test to Identify Reasons and Learning Trends for Students by Ilin T.*

Keywords: *cognitive styles, motivation, learning motivation, influence.*

Actualitatea temei: Una dintre cele problemele majore în domeniul psihologiei reprezintă anume problema identificării modalităților individual-tipologice de înțelegere, de asimilare și de structurare a informației pe care individul o preia din mediul înconjurător. Cum acesta totuși o percepe, cum o asimilează și cum o interiorizează pentru a o putea exterioriza anterior în mediul înconjurător. Fiecare dintre noi o face în mod diferit și unic, mai bine zis fiecare dintre noi posedă un stil cognitiv, cu propriile sale caracteristici și proprietăți. Stilul cognitiv de fapt afirmă că suntem unici în procesarea informației din mediul înconjurător, fiecare dintre noi tinde de a fi inteligent în felul său, unii dintre noi tind să analizeze minuțios informația, iar alții tind să sintetizeze conținuturile informaționale, deoarece este modalitatea preferată de individ, nu putem nega afirmarea unui sau altui stil cognitiv în parte, deoarece manifestarea acestuia în anumite contexte situaționale prezintă succes pentru subiect. Deși stilul cognitiv, mai bine zis natura stilurilor cognitive, rămâne a fi un subiect controversat în domeniul psihologiei, el a creat o agitație adevărată în anii '50-'60, unde o gamă vastă de autori au propus atât abordări diferite ale conceptului de stil cognitiv, modele teoretice ale stilurilor cognitive, cât și variabilele acestora: Witkin (1964; Witkin, Dyk, Faterson, Goodenough & Karp, 1962; Witkin și colab., 1954); Klein (Klein, Gardner, 1950) (Smith & Klein, 1953); Gardner, Messick și Jackson (Gardner, 1959, 1962, Gardner, Holzman, Klein, Linton, & Spence, 1959; Gardner, Jackson și Messick, 1960; Messick & Ross, 1962); Kagan, 1958; Wallach și Kogan (1965); Pettigrew (1958) și alții. Motivația pentru învățare a reprezentat întotdeauna un subiect important în preocupările specialiștilor din pedagogie și psihologie. În prezent, poate mai mult ca oricând, este necesar să ne îndreptăm atenția asupra acestui fenomen, luând în considerare schimbările ce au loc în societatea modernă, care au un impact considerabil asupra dezvoltării personalității.

Procesul de învățare în instituțiile superioare de învățământ diferă într-o măsură semnificativă de învățământul din școală, fiind unul independent și depinde foarte mult de motivația studentului care muncește pentru viitoarea profesie aleasă. Studentul se confruntă cu un șir de greutăți în ceea ce privește structurarea și prezentarea informației, acesta necesită în majoritatea cazurilor de sine stătător să o adune și să o asimileze, dacă în școală elevul este verificat de profesor, este permanent în atenția profesorului care alege și prezintă amănunțit subiectul lecției, atunci în cadrul universității tânărul student are la bază o gamă vastă de surse informaționale, acces la cărțile bibliotecii, astfel are posibilitatea de a-și structura, de a-și completa subiectul cu informații suplimentare, de a propune pentru discuții propriile reflecții, cu privire la un anumit subiect abordat. Ne-am propus să examinăm anume acest subiect, pentru a analiza cum stilul cognitiv al tinerilor studenți poate influența motivația învățării în cadrul mediului academic, pentru a vedea care stil cognitiv sau care particularitate definitivă a stilului cognitiv poate influența motivația învățării studentului și, evident, reușita academică a acestuia, pentru a elabora ulterior recomandări pentru profesori referitor la sporirea nivelului de motivație a învățării la studenți.

Scopul investigației: determinarea particularităților psihologice ale relației dintre stilurile cognitive și motivația pentru învățare la studenți.

Obiectivele investigației:

- Studiarea literaturii științifice cu scopul de a determina bazele teoretice ale problemei investigate
- Cercetarea experimentală a stilului cognitiv și a componentelor motivaționale care influențează procesul de învățare a studenților
- Analiza datelor colectate conform metodologiei
- Interpretarea cantitativă și calitativă a datelor
- Elaborarea concluziilor generale și a recomandărilor practice.

Ipoteza cercetării: Stilul cognitiv ca modalitate de procesare și de structurare a informației influențează motivația învățării la studenți

Baza conceptuală a cercetării: În ultimele decenii stilurile cognitive și motivația de învățare, au fost profund examinate și analizate de mai mulți savanți precum sunt: Alderman M. K., Ausubel D. P., Robinson F. G., Blicke G., Bodean I., Olteanu R., Silistraru N., Bonchiș E., Broph J., Davidescu E., Saracuța V., Dumitriu C., Gardner R.W., Honey P., Mumford A., Kramar M., Miclea M., Ryan R. M., Deci E. L., Stanciu Z., Platon C., Viau R.

Metode, procedee și tehnici ale cercetării:

- *Teoretice:* cercetarea literaturi de specialitate, analiza, sinteza, compararea, generalizarea;
- *Empirice:*
 - Chestionar de evaluare a stilului cognitiv
 - Testul de identificare a motivelor și tendințelor de învățare la studenți după Ilin T
 - Testul de diagnosticare a motivației de învățare la studenți, după A. A. Rean și V. A. Yacunin

- *Statistice*: sistematizarea datelor, prelucrarea cantitativă și calitativă a rezultatelor.

Baza experimentală a cercetării o constituie eșantionul creat din 44 de subiecți, ce cuprind vârsta 18-23 ani, studenți de la facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, specialitatea Psihologie, a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți.

În scopul colectării materialului empiric am aplicat „Chestionarul de evaluare a stilului cognitiv de învățare”, care conține 80 de itemi, ce au scopul de a investiga stilul cognitiv preferențial: activ, reflexiv, teoretic, pragmatic. Respectiv, în urma completării chestionarului, datele interpretate permit precizarea stilului cognitiv specific al studentului.

În scopul cercetării și identificării motivelor și tendințelor de învățare la studenți am aplicat testul Motivația învățării la facultate (după I. Iliin). Testul dat conține 3 scale:

- ✓ acumularea cunoștințelor ce presupune tendința de acumulare a cunoștințelor, sânguina, dorința de a ști, de a cunoaște, de a fi un om dezvoltat multilateral.
- ✓ asimilarea profesiei manifestată prin tendința de a însuși cunoștințele profesionale necesare, dorința de a deveni un specialist în domeniu, de a face carieră.
- ✓ obținerea diplomei tendința de a primi diploma, licențierea, de a avea studii superioare, de a avea o profesie.

Următorul chestionar identifică motivele învățării la studenți (Ryan A., Yacunin V.), care cuprinde 7 scale:

- Scala 1. Motivele comunicative
- Scala 2. Evitarea neplăcerilor
- Scala 3. Motive de prestigiu
- Scala 4. Motive profesionale
- Scala 5. Motive pentru auto-realizare creativă
- Scala 6. Motive cognitive
- Scala 7. Motive sociale

Rezultatele acumulate în baza celor 3 instrumente ale cercetării: Chestionar de evaluare a stilului cognitiv, Testul de identificare a motivelor și tendințelor de învățare la studenți după Ilin T, Testul de diagnosticare a motivației de învățare la studenți, după A. A. Rean și V. A. Yacunin, putem stipula următoarele concluzii:

Am stabilit ierarhia motivelor de învățare la studenți, conform criteriului de la cel mai important motiv pînă la cel mai puțin important. În acest scop am folosit testul de diagnosticare a motivației de învățare la studenți, după A. A. Rean și V. A. Yacunin. Acest test conține 34 de întrebări.

Tabelul nr. 1. Ierarhia motivelor de învățare la studenți

Motivele predominante	Nr. studenți
1. Motivul comunicării	9
2. evitării neplăcerilor legate de nereușită	2
3. Motivul prestigiului	1
4. Motivul profesional	14
5. Motivul autorealizării creative	1
6. Motivul cognitiv	17
7. Motivul social	3

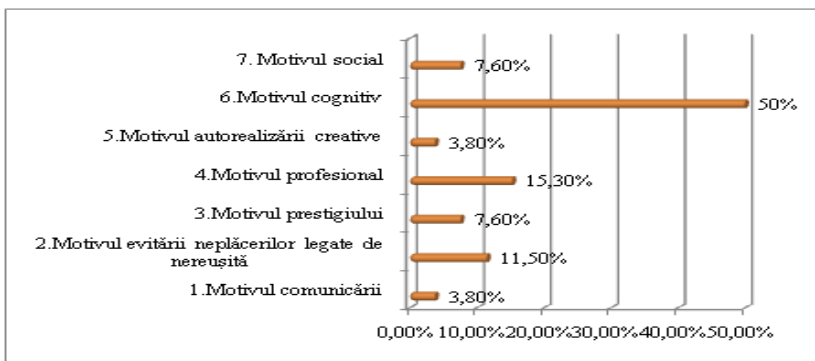

Fig. 1. Ierarhia motivelor de învățare la studenți

Analizând datele prezentate în fig.1. constatăm că 50% de studenți acordă cea mai mare prioritate motivului cognitiv, fiind urmați de cei 15,3% de studenți care consideră că motivul profesional este foarte important în studiile de la universitate, 11,5% de studenți au ales motivul evitării neplăcerilor legate de nereușită. Motivul prestigiului și cel social este ales ca prioritar de 7,6% de studenți. Pentru 3,8% de studenți motivul social și cel al autorealizării creative este forța motrică pentru care ei învață specialitatea de psihologie. 3,8% de studenți consideră că motivul comunicării este predominant în cadrul studiilor universitare.

Astfel putem concluziona că motivele cognitive sunt reprezentative pentru motivația învățării, deoarece însăși activitatea de învățare include în sine procese cognitive ca gândirea, imaginația, atenția, percepția etc.

În continuare am determinat stilul cognitiv la studenți:

Tabelul nr. 2. Distribuția studenților în raport cu stilurile cognitive

Stilul	Nr. studenți	%
1. Activ	17	38%
2. Reflexiv	7	16%
3. Teoretic	9	20%
4. Practic	12	27%

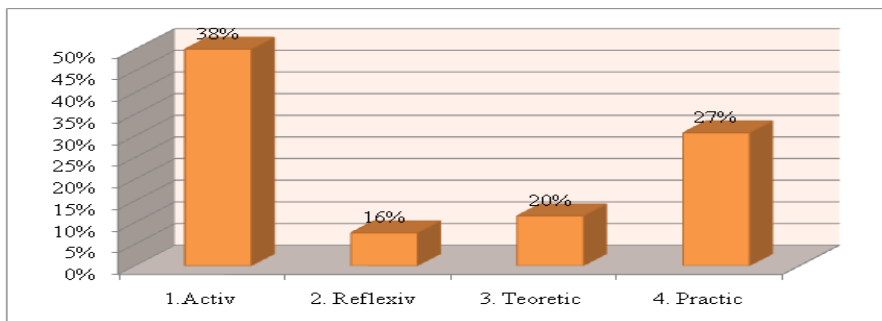

Fig. 2. Distribuția studenților în raport cu stilurile cognitive

Potrivit datelor prezentate în fig. 2, constatăm că 50% de studenți promovează stilul *cognitiv activ*. Studenții care se caracterizează printr-un stil cognitiv activ se implică în activități și experiențe noi fără multe condiții și prejudecăți. Manifestă entuziasm față de orice este nou, emit judecăți bazate mai mult pe sentimente și intuiție decât pe teorie, concepte. Studenții din această categorie sunt capabili să activeze în grupuri, să promoveze inovații, sunt impulsivi și mai puțin rezistenți la situații de stres.

30,7% de studenți promovează *stilul cognitiv practic*. Studenții cu stil cognitiv practic nu au răbdare la discuții teoretice, caută mereu modalități de a aplica ideile noi în practică etc. În același timp, examenele sau testările care prevăd cunoașterea unor teorii, legitați, concepte pun acești studenți în situații de stres.

11,5% de studenți promovează *stilul cognitiv teoretic*. Studenții cu stil cognitiv teoretic se axează pe logică, sunt perfecționiști, obiectivi. Sunt rezistenți la stres, ușor depășesc stările de anxietate legate de examene, evaluări, testări.

7,6% de studenți promovează *stilul cognitiv reflexiv*. Studenții cu stil cognitiv reflexiv preferă să analizeze atent înainte de a lua o decizie sau de a formula o concluzie. Sunt persoane meditative, au nevoie de mult timp pentru a realiza anumite sarcini, activități. Foarte des manifestă reflexie exagerată, nu au încredere în forțele proprii, nu sunt încrezuți că autoaprecierile sunt adevărate.

Concluzii. Analizând literatura de specialitate și aplicând nemijlocit chestionarele care permit diagnosticul problemei de cercetare, putem afirma faptul că *motivele cognitive* sunt reprezentative pentru motivația învățării, deoarece însăși activitatea de învățare include în sine procese cognitive ca gândirea, imaginația, atenția, percepția etc. Aplicând testul de diagnosticare a motivației de învățare la studenți, am determinat că 50% de studenți acordă cea mai mare prioritate motivului cognitiv, fiind urmași de cei 15,3% de studenți care consideră că motivul profesional este foarte important în studiile de la universitate, 11,5% de studenți au ales motivul evitării neplăcerilor legate de nereușită. Aplicând chestionarul de evaluare a stilului cognitiv, am stabilit că studenții se divizează în patru categorii, care se caracterizează prin: stil cognitiv activ (50%); stil cognitiv reflexiv (7,6%); stil cognitiv teoretic (11,5%), stil cognitiv practic (30,7%).

Stil cognitiv reprezentativ pentru studenții de la specialitatea psihologie este stilul cognitiv activ, care are următoarele caracteristici: implicarea în activități și experiențe noi fără multe condiții și prejudecăți, entuziasm față de orice este nou, emiterea judecăților bazate mai mult pe sentimente și intuiție decât pe teorie, concepte. Studenții din această categorie sunt capabili să activeze în grupuri, să promoveze inovații, sunt impulsivi și mai puțin rezistenți la situații de stres.

Bibliografie:

1. ENĂCHESCU, Constantin. *Tratat de teoria cercetării științifice*. Iași: Polirom, 2007. ISBN 978-973-46-0410-4
2. NEGOVAN, Valeria. *Introducere în psihologia educației*. București: Universitară, 2006. ISBN 978-973-749-099-0
3. PLATON, Carolina. *Psihodiagnostic educațional*. Chișinău: CEP USM, 2013. 220 p. ISBN 978-9975-71-232-3

4. GARDNER, ROBERT W. Cognitive styles of categorizing behavior. In: *Journal of Personality*, 1953, vol.22, pp. 214-233
5. KERKA, Sandra. *Constructivism. Workplace Learning and Vocational Education*. New York. 2001. 125 p. ISBN 973-46-1325-4
6. ROYCE, Josiah R.; POWELL, Allen D. *A theory of personality and individual differences: factor, systems and processes*. New York, 1983. ISBN 978-0139144738
7. ХОЛОДНАЯ, Марина.А. *Когнитивные стили как проявление своеобразия индивидуального интеллекта*. Киев: УМК ВО, 1990. ISBN 5-469-00128-8